

1. Η ΕΙΡΗΝΗ ΔΕΝ ΕΡΧΕΤΑΙ ΜΕ ΚΑΘΕ ΚΟΣΤΟΣ

Μέσο: ΤΑ ΝΕΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 23/11/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 23/11/2024

Σελίδα: 1

ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΣ ΚΑΡΑΤΡΑΝΤΟΣ
Διεθνολόγος,
ερευνητής **ΕΛΙΑΜΕΠ**
Σ. 53

1. Η ΕΙΡΗΝΗ ΔΕΝ ΕΡΧΕΤΑΙ ΜΕ ΚΑΘΕ ΚΟΣΤΟΣ

Μέσο: TA NEA

Ημ. Έκδοσης: . . . 23/11/2024 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 23/11/2024

Σελίδα: 53

Η ειρήνη δεν έρχεται με κάθε κόστος

Το 2021, λίγους μήνες πριν από την εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία, δύσκολα θα μπορούσαμε να βρούμε κάποιον που θα υποστήριζε πως η Ευρώπη θα ζούσε ξανά έναν διακρατικό πόλεμο, ο οποίος διαρκεί ήδη 1.000 ημέρες. Ακόμη και αρκετοί από αυτούς που υποστήριζαν πως θα ξεσπάσει πό-

γίσει ως θρυαλίδα που θα επιφέρει περαιτέρω κλιμάκωση.

Από τη μια λοιπόν πλευρά βλέπουμε μια πρωτοβουλία, που τις επόμενες εβδομάδες θα ενταθεί, για διαπραγματεύσεις και ένα πλαίσιο ειρήνευσης, και από την άλλη στρατιωτική κλιμάκωση και απειλή χρήσης πυρηνικών. Μια ισορροπία τρόμου που προστίθεται σε μια εκ των πραγμάτων δύσκολη συνθήκη, καθώς, πρώτον δεν έχει χάσει η μια ή η άλλη πλευρά τον πόλεμο και δεύτερον, δεν έχουν αλλάξει οι αντικειμενικοί στόχοι και σκοποί που θέτουν. Ας ελπίσουμε πως θα προτιναυέσει ένας κυνικός ρεαλισμός και

δεν θα ανοίξει ένας μεγαλύτερος κύκλος αίματος και σύγκρουσης. Ειδικά η τελευταία παράμετρος καθιστά δύσκολη την επίτευξη μιας βιώσιμης και μακροπρόθεσμης ειρήνης. Είναι εξαιρετικά δυσάρεστο να προκίψει μια συνθήκη τύπου frozen conflict, η οποία ανά πάσα στιγμή θα μπορούσε να οδηγήσει σε ανάφλεξη, νέα πολεμική σύγκρουση και αστάθεια. Κάτι τέτοιο είναι πιθανό να προκίψει αν ασκηθεί πίεση στην Ουκρανία και στον πρόεδρο Ζελένσκι να εμπλακεί σε μια διαδικασία με τις βασικές προβλέψεις της οποίας διαφωνεί.

Η εισβολή στην Ουκρανία ήταν μια επίθεση στον ελεύθερο κόσμο, στην ανεξαρτησία των κρατών και στο δικαίωμά τους να επιλέγουν τις συμμαχίες τους. Μέσα από την αντίσταση των Ουκρανών προέκυψε μια νέα πολεμική κουλτούρα, η οποία μας έφερε μνήμες από τους πολέμους παλαιότερων δεκαετιών και αιώνων. Τόσο η εξέλιξη του πολέμου, όσο και η επίτευξη ειρήνης δεν είναι μια κατάσταση που θα επηρεάσει μόνο την Ουκρανία και τη Ρωσία, αλλά συνολικά τον κόσμο και κυρίως τη Δύση. Αυτήν την παράμετρο δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να την παραβλέπουμε.

Τέλος, μερικές φορές είναι σημαντικό να βλέπουμε και τις παραμέτρους που οδήγησαν σε έναν πόλεμο και κυρίως διαμόρφωσαν τις συνθήκες για να υπάρξει μια επιθετική ενέργεια. Μπορεί η Ρωσία να πραγματοποιήσει την εισβολή στην Ουκρανία τον Φεβρουάριο του 2022, επί της Διακυβέρνησης Μπάιντεν. ωστόσο, ήταν οι αμφιλεγόμενες επιλογές της προηγούμενης περιόδου που εξασθένησαν το πλαίσιο της ευρωατλαντικής άμυνας, που παρέλυσαν σε έναν βαθμό το ΝΑΤΟ και έθεσαν σε δεύτερη μοίρα τον ρόλο του διεθνούς δικαίου και δημιούργησαν το υπέδαφος, πάνω στο οποίο πάτησε ο επιθετικός αυταρχισμός της Ρωσίας του Βλαντίμιρ Πούτιν.

Ο Τριαντάφυλλος Κατραπάντος είναι δρ Ευρωπαϊκής Ασφάλειας και Νέων Απειλών, κύριος ερευνητής στο Ελληνικό Ιδρυμα Ευρωπαϊκής και Εξωτερικής Πολιτικής (ΕΛΙΑΜΕΠ)

News analysis

ΤΟΥ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΚΑΤΡΑΠΑΝΤΟΥ

λεμος, πρόβλεπαν μια γρήγορη και μεγάλη επικράτηση της Ρωσίας. Η πραγματικότητα όμως αποδείχτηκε εξόχως διαφορετική και ήρθε να διαψεύσει πολλές από τις βεβαιότητες. Ο πόλεμος λοιπόν αυτός ήρθε για να αλλάξει την ασφάλεια, αλλά και μια σειρά τομέων, προκαλώντας πολλές και διαφορετικές επιπτώσεις.

Για τη σημασία του συγκεκριμένου πολέμου έχουν γραφτεί και λεχθεί πολλά, έχει νομίζω μεγαλύτερη σημασία να αναδειχθούν ορισμένα σημεία της παρούσας κατάστασης, εντάσσοντας σε αυτήν και το αποτέλεσμα των εκλογών στις ΗΠΑ και τη Διακυβέρνηση Τραμπ που θα αναλάβει τα νηία τις επόμενες εβδομάδες.

Ο πόλεμος βρίσκεται σε μια ιδιαίτερη καμπή. Ο Ντόναλντ Τραμπ εξελέγη πρόεδρος υποστηρίζοντας, μεταξύ των άλλων, πως θα φέρει τέλος στον πόλεμο στην Ουκρανία. Αυτή του η στρατηγική έχει αρχίσει να ξεδιπλώνεται πριν ακόμη αναλάβει επίσημα τη διακυβέρνηση των ΗΠΑ. Η πίεση προς την Ουκρανία και τον πρόεδρο Ζελένσκι είναι εμφανής, όπως και η δημιουργία γέφυρας με τη Ρωσία και τον Βλαντίμιρ Πούτιν.

Είναι αναμενόμενο σε αυτή τη συνθήκη να βλέπουμε την τακτική που έχει ακολουθηθεί διαχρονικά σε πολεμικές συγκρούσεις, όταν διαφαίνεται πως μπορεί να υπάρξει μια προοπτική διαπραγμάτευσης. Οι δύο πλευρές εντείνουν τις πολεμικές τους επιχειρήσεις θέλοντας να κερδίσουν ό,τι περισσότερο μπορούν σε έδαφος, αλλά και άλλους στρατηγικούς τομείς και παράλληλα να μπουν στις συζητήσεις από τη μέγιστη δυνατή θέση ισχύος. Ετσι η Ρωσία έχει εντείνει τους βομβαρδισμούς της, ενώ η Ουκρανία, αφού κατάφερε να πάρει τη συναίνεση έπειτα από πολύ καιρό, να κάνει χρήση δυτικών όπλων μεγάλου βεληνικούς.

Σε αυτό το σημείο υπάρχει μια ακόμη κρίσιμη παράμετρος. Η Ρωσία, όχι όμως για πρώτη φορά, απειλεί να απαντήσει στην Ουκρανία με τη χρήση πυρηνικών όπλων, τροποποιώντας αντίστοιχα το πολεμικό της δόγμα. Μιλάμε για μια από τις πλέον αυστηρές κόκκινες γραμμές που έχουν τεθεί τόσο από τις ΗΠΑ, όσο και από τη Δύση γενικότερα. Η χρήση πυρηνικών μπορεί να λειτουρ-